

dotknul sa problému národnostného princípu v prednáškach, ktoré vydržoval v Paríži od r. 1835 do r. 1845.¹³⁾ Ideálom štátu jest mu štát národne jednotný.¹⁴⁾ Podmienky národnej jednoty — ktoré sú tiež podkladom štátnej jednoty — sú dvojakého rázu: vnútorné a vonkajšie. Vnútorné podmienky sú hlavne: pospolitost rasy, jazyka, náboženstva a civilizácie, t. j. súhrnu poznatkov mravných, právnych, umeleckých, vedeckých a literárnych. Podmienky vonkajšie sú: jednota zemepisného útvaru, organizácie sociálnej i politickej (Rossi tu má na mysli národ vo štát organizovaný, teda predstavu tak blízku francúzskej jurisprudencii).¹⁵⁾

(Dokončení.)

ZPRÁVY.

Správni řízení. *Konečně dochází u nás k dlouho postrádané a očekávané kodifikaci správního řízení. Podle čl. 10. zákona č. 125 z r. 1927 o organisaci politické správy mají býti »vládním nařízením sjednoceny a upraveny předpisy o řízení ve všech náležitých do působnosti politických úřadů se zřetelem k účelnému zjednodušení a urychlení řízení«. Byly-li vážné námítky proti tomu vydávati tuto důležitou normu, která má býti v oboru správního práva tím, čím je civilní soudní řád v oboru práva soukromého, formou pouhého vládního nařízení, byly jistě též vážné důvody pro tento postup: zejména tvárnost a snadná změnitelnost úpravy provedené cestou nařizovací pro případ, že by praxe ukázala příliš brzo některé vady. Je totiž jisto, že v této materii tak pestré a rychle se měnící, jako je správní právo, jest úkolem velmi obtížným vytvořiti dokonale právo procesní. Proto také nebudeme se diviti, zejména nejsou-li nám neznámé teoretické názory tvůrců chystaného nařízení, jehož základní návrh je už ministerstvem vypracován, že se bude celkem držeti dvou vodítek: osvědčené dosavadní praxe, zejména jak je vylovena v judikatuře Nejvyššího správního soudu, a období s civilním řízením. Třetím prvkem nové úpravy jest pak zobecnování dobře osvědčených procesních norem speciálních. — Proto také nelze od chystané úpravy čekati mnoho nového. V některých směrech odstraní — jsouc prvou pozitivní nor-*

¹³⁾ Sobral ich Armand Porée a vydala ich v Paríži talianska vláda. I. vydanie vyšlo v r. 1866; II. vydanie r. 1877 pod názvom: «Oeuvres complètes de P. Rossi: Cours de droit constitutionnel.»

¹⁴⁾ Op. cit., diel' I., lekcija 5.

¹⁵⁾ Léon Duguít, Souveraineté et liberté, Paríž 1922, str. 192 et passim. (Český překlad vyšel ve Všehrdu 1925.) — Esmein, Droit constitutionnel, 5. vyd., 1900, str. 1.: «L'État est la personnalité juridique d'une nation.» — Maurice Haurion, Précis de droit constitutionnel. Paríž 1923, str. 32: «L'État est une certaine forme donnée à une nation.» — Sravn. tiež: Jellineck, Allgemeine Staatslehre, 1900, str. 366 a násl.

mou — jakékoliv pochybnosti a kolísání, ať půjde o otázku obnovy řízení, podjatosti správních orgánů, zastupování stran, práva nahlížení do spisů a j., jinde jen sjednotí různé předpisy (na př. lhůty), jinde však bude mít příležitost zavést nový, pozitivním právem dosud obecně nepřipuštný institut (na př. navrácení v předešlý stav), nebo konečně bude mít za úkol rozhodnouti pozitivním předpisem dosud nerozřešený obtížný teoretický i praktický problém; tak zejména otázku zrušení aktu z moci úřední související s otázkou materiální právní moci správních aktů a s problémem práva dozorcího.

O dosavadním elaborátu nemůžeme se prozatím vyslovovati, nejen proto, že není dosud určen veřejnosti, ale i protože jeho nynější znění jistě není definitivní. Ve všech uvedených směrech jde jistě o velmi odpovědný akt normotvorný, který bude znamenati — spolu s novou organizací politické správy — zcela novou etapu naší veřejné administrativy. —n—

Desátá konference práce zasedala ve dnech 25. května až 16. června t. r. v Ženevě. Z 55 členů mezinárodní organizace práceúčastnilo se 42 států 139. delegáty a 184. náhradníky a experty. Svě práce vykonala konference během 23 plenárních schůzí, vedle zasedání komisí. Z projednávaných návrhů k jednacímu řádu sluší se zmíniti o otázce neoficiálních jazyků. Velkou většinou byl přijat návrh, dle něhož autentická anglická a francouzská znění konvencí a doporučení konference mohou být na požádání účastněných vlád Mezinárodním úřadem práce vydána i v úředních překladech a též v tomto znění uložena v sekretariátu Společnosti národů. Vládám je pak dáno na vůli, chtějí-li, aby tyto překlady se staly podkladem aplikace dotýčných konvencí a doporučení v jejich zemích. Při tom byl zamítnut pozměňovací návrh britské vlády, v němž bylo zvláště zdůrazněno, že jedině texty francouzský a anglický jsou autentické a dle něhož si měly ureklady porizovati vlády samy.

Z rozpravy o zprávě ředitele¹⁾ zasluhují pozornosti zvláště výtky ratifikacím konvencí a doporučení konference. A. Thomas je ve své odpovědi shrnul ve tři skupiny: námitky proti nejasnosti textů a obtíže interpretační, námitky proti nepoužívání smluv státy, které je již ratifikovaly, a konečně stížnosti na obtíže plynoucí z hospodářské situace. Pokud se prvé skupiny týče, tu mezinárodní organizace práce má prostředek čelící těmto obtížím v ustanovení, že konferenci přísluší právo konvence a doporučení interpretovati a uzpůsobovati je poměrům. Tohoto prostředku však bohužel dosud žádný ze států nepoužil, ačkoli Stálý dvůr mezinárodní spravedlnosti již definitivně potřepl mylný názor, že usnesení konference jsou snad zásadními úmluvami a že by modality byly ponechány vládám. Jakmile pak členský stát dá svou ratifikaci, je podroben všem vzájemným informacím a kontrolám, daným XIII. částí mírových smluv. Konečně obtíže plynoucí ze situace hospodářské jsou zaviněny hlavně tím, že nebyla věnována patřičná pozornost okolnosti, že hospodářská a sociální stránka povšechné situace nemohou být odlučovány. Mezinárodní úřad práce zastával tento názor již od počátku, jak tomu nasvědčuje jím provedená anketa o výrobě.²⁾

¹⁾ Rapport du Directeur à la dixième session de la Conférence Internationale du Travail. Vydána jako obyčejně knižně a budeme o ni v našem listě referovati v části: Literatura.

²⁾ Tato anketa byla provedena v letech 1920—1925 ve velmi značném rozsahu. Její výsledky byly vydány v publikaci: Enquête sur la

Konference přijala mimo řadu resolucí tři soubory usnesení,³⁾ týkající se tří hlavních bodů jejího programu: nemocenského pojištění, syndikální svobody a minimálních mezd. Pokud těchto se týče, usnesla se na znění dotazníku o metodách pevného stanovení minimálních mezd, který má sebrati materiál pro konferenci příští, na jejíž pořad tato otázka byla dána. Naproti tomu bylo usneseno, aby otázka svobody syndikální nebyla kladena na pořad příštího zasedání, protože po zamítnutí dotazníku, předloženého v této věci komisí, nebylo lze sestavit text, za nímž by stála potřebná většina.

Nemocenské pojištění bylo probráno nejdůkladněji a byla tu učiněna usnesení: konvence o nemocenském pojištění zaměstnanců průmyslových, obchodních a domácích, konvence o nemocenském pojištění dělníků zemědělských, doporučení vytyčující hlavní zásady nemocenského pojištění a resoluce o provedení ankety na téma: jak překonati obtíže, na které naráží organizace soustavy povinného nemocenského pojištění v zemích s rozptýleným obyvatelstvem. Poslední dvě usnesení (doporučení a resoluce) byla učiněna jednomyslně. Obě konvence mají celkem shodný text a liší se pouze co do osob pojištěnců. Zavádí se jimi povinné nemocenské pojištění, k čemuž se ratifikující státy zavazují. Výjimky se připouštějí jen v zemích, kde pro obtíže dopravy a pod., jakož i pro řídké osídlení nelze pojištění ve všech krajích provést.⁴⁾ Doporučení stanoví hlavní zásady nemocenského pojištění odporučuje členským státům co největší rozšíření, podává hlavní směrnice pro výměr dávek, zdůrazňuje nutnost hlavní preventivních opatření proti onemocnění zaměstnanců. Za nejlepší organizaci pojištění prohlašuje samosprávu pojištěnců pod kontrolou státní a vhodné koncentraci sil na podkladě teritoriálním. Prostředky jest získávati příspěvky pojištěnců a zaměstnavatelů, při čemž má býti pamatováno na rezervy tomu kterému pojišťovacímu systému přiměřené. Řešení sporů jest zaříditi tak, aby bylo rychlé a nepřilíš nákladné a aby spory o dávky byly přikázány tribunálům zvláště ustanovených soudců a přísedících, kteří jsou způsobili je řešiti k prospěchu pojištění a zároveň ve shodě s potřebami pojištěnců. Ve státech, v nichž pro příliš řídké osídlení a obtíže dopravní nelze organizovati nemocenské pojištění ve všech krajích, doporučuje se zaříditi v dotyčných územích aspoň službu sanitní přizpůsobenou místním poměrům a neustále (periodicky) zkoumati, zda podmínky pro zavedení povinného nemocenského pojištění v jednotlivých částech území nejsou již uskutečny.

K. Gerlich.

Starobní a invalidní pojištění v Rakousku uzákoněno. Osnova zákona o pojištění invalidním a starobním v Rakousku projednávala se již od r. 1925. Účinnost zákona nastane dnem, který určí vládní nařízení. Nařízení to bude moci býti vydáno však teprve tehdy, až počet nezaměstnaných v Rakousku klesne na 100.000 osob, nepočítaje v to dělníky starší 60 let a až zlepšením obchodní bilance, zvýšením tuzemské dopravy a zemědělské produkcelepší se celková hospodářská situace státu tak, že rakouské národní hospodářství snese nové zatížení, které ukládá tento zákon.

Dr. Jindřich.

production I.ŠV., Genève 1925. Bureau International du Travail. V 8 svazcích 6552 stran fol., 868 diagramů, 1394 statistických tabulek. Cena 100— fr. švýcar. — Zvláště pak vydán výtah: Enquête sur la production. Conclusions générales. 68 stran, 8°, cena 1-25 fr. švýc.

³⁾ Obsah všech návrhů podaných komisemi a pozměňovacích, jakož i počet hlasů pro jednotlivé předlohy viz Informations Sociales, vol. XXII., no. 7—13 (Genève. Bureau International du Travail), jež obsahují též podrobné referáty o všech schůzích konference.

⁴⁾ Tak na př. z evropských států ve Finsku a ve Švédsku.

Mezinárodní soudnictví v oboru práce. Mezinárodní ústav práce uveřejňuje ve své »Sbírce zákonů« texty zákonů a nařízení, jež se zabývají pracovními smlouvami a pracovními podmínkami v různých státech. V poslední době počal Mezinárodní ústav práce vydávat »Sbírku mezinárodní soudní praxe v otázkách práce«. Dosud vyšel první svazek této sbírky, teritoriálně omezený na Anglii, Francii, Itálii a Německo a pojednávající jen o nejdůležitějších soudních rozhodnutích v oboru zákonodárství práce a o zásadních otázkách, zajímavých pro zdokonalení zákonodárství práce po stránce mezinárodní.

Dr. Jindřich.

Nekalá soutěž. Ve sbírce zákonů a nařízení byl pod č. 111 ze dne 28. 7. 1927 publikován zákon proti nekalé soutěži. Z pěti hlav jedná prvá o ochraně soukromoprávní a obsahuje nejprve všeobecné vymezení pojmu nekalé soutěže jako jednání proti dobrým mravům soutěže vůbec. V dalším pak jedná se o zvláštních druzích nekalé soutěže, tedy o nekalé reklamě, nesprávném označování původu zboží, zlehčování podniku, zneužívání podnikových značek a zevnějších zařízení podniků, podplácení, porušování a využívání obchodních a výrobních tajemství. Hlava druhá pojednává o ochraně trestní. Tresty jsou značně vysoké, pokuta do 50.000 Kč, neb vězení do 6 měsíců. K návrhu žalobce může mu soud přiznati právo uveřejniti odsuzující rozsudek na útraty odsouzeného. V hlavě třetí mimo jiné jest vysloven zákaz t. zv. lavinových obchodů a jednání premiových, totiž takových, při nichž má se kupci zboží dostati zvláštní premie závislé výhradně na výsledku slosování neb jiné náhodě. Přestupky předpisů této hlavy se trestají politickými úřady. Setkáváme se tedy i v tomto zákoně s tím, že trestní příslušnost pro určitou část přestupků náleží soudům, v ostatním pak politickým úřadům, třebaže proto není zvláštního důvodu. Kromě stíhání trestního může poškozovaný soutěžitel podati jednak žalobu zdržovací (na zdržení se další nekalé soutěže) a žalobu odstraňovací (na odstranění závadného stavu), ovšem i žalobu na náhradu škody (§§ 15, 16). Čtvrtá hlava vymezuje některé všeobecné pojmy, jichž zákon užívá (soutěžitel, zboží, výroba). — § 44 obsahuje předpis o t. zv. smířcím řízení. Vládní nařízení totiž určí některé korporace, jež budou příslušny k provedení smířcího řízení k žádosti žalobcově. Smír uzavřený v takovém řízení má týž procesuální význam jako prominutí trestního činu neb ustoupení od obžaloby. — Nedojde-li ku smíru, zavede se řádné řízení. — Funkce smířcích orgánů může býti v některých případech též rozhodčí. Zákon nabude účinnosti 6 měsíců po vyhlášení, tedy po 28. 7. 1927. pšv.

Ze Sociálního ústavu Československé republiky. Dne 1. dubna 1927 bylo zakončeno přednáškové období zimní 1926—1927 přednáškou Dra Franta Fajfry o sociologické a normativní teorii práva. Česká filosofie musí překonati realistickou pověru konkrétnosti tak, jako česká právní věda překonala dřívější malý zájem o právo mezinárodní a o právní filosofii, v níž se v poslední době uplatnila iniciativou i značnou účastí na vybudování t. zv. normativní teorie práva. Theorie práva vůbec je pokus o vědecké řešení problému právního. Z toho, že předmětem právní vědy je problém právní, tedy úkol, určití právo, vyplývá, že poznání práva není nikdy bezděčným zvěděním (pouhou zkušeností), že není rozdílu mezi právní vědou a předmětem této vědy a že nelze oddělovati v právní vědě metodu od doktriny (problém metodologický od problému doktrinálního). Sociologická theorie reifikuje právo na sociální realitu, jen, fakt. Ztožňuje historickou a psychologickou faktičnost myšlení s myšlením samým, přetvořuje dějiny myšlení na logiku myšlení, znamená nemožný pokus mysliti jediným a jednotným způsobem všechna t. zv. fakta sociální. Právo však, podobně jako i jiná t. zv. fakta sociální,

je zvláštní modus myšlení a cizí právní myšlení není nám ipso facto dáno, nýbrž i prosté konstatování jeho je možné, jen když sami myslíme právnícky. Proto theorie práva je ve své nejabstraktnější formě nikoliv naukou o vzniku, vývoji, příčinách a účincích t. zv. právních faktů, nýbrž naukou o správném myšlení a rozhodování právníckém. Normativní theorie je pokusem o takovou juristickou logiku či noetiku. Normativní theorie se dívá na právo jako na jednotný systém právní (monismus), snaží se odlišiti přírodovědecké nazírání kausální od nazírání kausální od nazírání normativního a požaduje čistotu metody. Stojíc na základě juristického pozitivismu činí si látku své theoretické činnosti jen právní normy pozitivní (již ustavené). Za takové považovala zprvu jen zákony, (legismus), později však Mercklova theorie o stupniční stavbě práva a Verdrossova konstrukce práva mezinárodního rozšířila obsah. Nejspornějším a nejslabším bodem normativní theorie je, že chce býti jen intelektuálním poznáváním a věděním pozitivních norem právních a nedosti si uvědomuje kritický prvek každé revise. Podstatou právního myšlení není poznávání realitu, nýbrž realitě nějak již poznané dávatí právní smysl, realitu konstruovati.

Dne 14. června 1927 promluvil v Sociálním ústavě universitní docent Dr. Antonín Bašch o výsledcích mezinárodní hospodářské konference s ohledem na trvalou nezaměstnanost. Ve svém referátě probral zásadní vztah mezi hospodářskou situací a zaměstnaností. Uvedl data, která dala alespoň povšechný obraz dnešního hospodářského stavu. Z dat těch bylo patrné, že v Evropě zvýšily, nebo aspoň udržely svou průmyslovou výrobu pouze Francie, Itálie a Švédsko, kdežto v jiných státech nastal pokles, takže evropský vývoj se u srovnání s ostatními díly světa značně opozdil.

Příčiny poruchy světové hospodářské rovnováhy dělí v příčiny trvalé a v příčiny dočasné. K příčinám trvalého rázu řadí nejprve industrialisační mimoevropských zemí, která ovšem začala již před válkou, a právě proto musí býti přičtena k příčinám trvalého rázu. Dále sem náleží změny teritoriální, konečně změny v mezinárodním zadlužení a vyšší daňové zatížení v Evropě jako důsledek ochuzení, nastalého světovou válkou a některá velmi obtížná břemena, jako péče o invalidy a nové nákladné zbrojení. Mezi dočasné poruchy patří poruchy měnové, nepořádek ve veřejných financích, nedostatek kapitálu, vysoký úrok, přesun důchodu mezi sociálními třídami, prohibice v zahraničním obchodu. Není možno čekatí náhlu nápravu, nýbrž třeba počítati s určitou dobou přechodnou, než se docílí nové organisace světového hospodářství a než vznikne rovnováha na novém podkladě. Ještě dnes není možno říci, že by dočasné příčiny byly již zmizely. Proto třeba urychlovati tento vývoj jednak prostředky vnitrostátními, jednak prostředky mezinárodními. Hlavní směrnice vnitrostátní politiky jest dána tím, že blahobyt lze zvyšovati jen rozmnožením a rozvojem výroby, že jest třeba všude dělati produktní politiku a to ve veřejném i soukromém hospodářství. Směrnice mezinárodní politiky jest dána tím, že je třeba usnadniti mezinárodní výměnu statků.

Dr. Jindřich.

Nespokojenost s právníky. »Národní Listy« přinesly dne 23. června 1927 v čísle 171. v »Kulturních besedách« článek Dr. R. Apela s nadpisem právě zmíněným. Pro informaci zaznamenáváme obsah tohoto článku. Autor praví, že »právníci jsou dnes tím méně postradatelní, čím život jest komplikovanější; výtky, že právník se do všeho plete a vše komplikuje není odůvodněna: vždyť již sama existence lidské společnosti nese v sobě neopstrádatelnost právníkovu. S ní právník vzniká, s jejím vzrůstem a vývojem se zdokonaluje, vzrůstá jeho kompetence. Čím vyspělejší a čím spleťitější je společenský život, tím více právníka potřebuje, protože oborem právníkovým

je společenský řád, který zaručuje ochranu člověka proti člověku; ochrana ta je pro existenci společnosti nejpotebnější.

Výtky, jež jsou právníkům činěny mají důvod spíše psychologický než logický. Je to skutečnost, že právník svou organizační funkci ve společnosti jest jaksi ve společenské stavbě všem ostatním stavům nadřazen; tím, že je výkonným článkem společenského řádu, má možnost zasáhnouti do zájmu ostatních stavů, pokud to zájem společenského organismu vyžaduje a dokonce i ve jménu společenského řádu podrobuje mu jednotlivce jako členy společnosti. Ti však obvykle nespokojí se tím, že právník je nástrojem společenského řádu, nýbrž ve své individualistické psychologii, která je každému vrozena, cítí nejprve zásaň právníkův do svých zájmů jako porušení své individuální suverenity a smírují se s ním jako s nepřijemným rubem společenského řádu, který poskytuje nejen výhody, nýbrž žádá i oběti. Mrzeti je však nepřestane, že je to právě právník, který vykonává suverenitu společenského řádu a že to nikdo z nich, jichž zásady a názory jsou jim pochopitelnější a bližší, poněvadž vyrostly ve stejném prostředí. A jen zřídka pochopí, že zásady společenského řádu jsou odlišné od těch, jimiž se řídí soukromý život, zejména že se neřídí pouze zájmem jednotlivce, nýbrž zájmem celku.

Právníci jsou předurčení svým vzděláním pro organizační funkci společenskou, jsou ve funkci této nejvíce používáni a mají také v ní největší vliv. A ježto právní řád v zájmu harmonie ve státě podrobuje své nadvládě všechny stavy, je logickým důsledkem závislost ostatních stavů od právníků. To se těžce nese a zapomíná se při tom, že právníci jsou jenom administrativními úředníky toho velikého podniku, kterému se říká společnost. Jsou stejně jako ostatní jednotlivci podrobeni řádu, jehož jsou nástroji. Jen tím, že jsou s řádem, který vykonávají, chybně ztotožňováni, vzbuzuje se nesprávný dojem o jejich privilegovaném postavení.

Vytýká-li se právníkům neproduktivnost, je to vlastně největší křivda, která mohla býti spáchána na samé pravdě. Právní řád společnosti, jehož jsou právníci vykonavateli, je páteří společnosti. Jeho ochromením trpí a hyne společnost i jednotlivec. Právní řád je nezbytným předpokladem veškeré pospolitě lidské činnosti. Snad právě proto, že je tak samozřejmým předpokladem, nevidí se jeho velké pozitivní výhody, poněvadž splynuly v představách lidí se samozřejmostí. Právní řád bez právníků byl by jako stroj bez strojníků.

Lidé mají sklon mysleti absolutně. Jsou přesvědčeni, že svět musí odpovídati jejich představám. Zkušenost však učí, že pojmy lidí jsou relativní a že jejich správnost je závislá na celé řadě předpokladů, jichž konce nelze jim ani dohlédnouti. Dostanou-li se lidé za okruh svých vlastních zkušeností, vidí ve svých představách velké možnosti a proto také jejich přání jsou velkomyslné. A tu přichází právník a koriguje jejich představy, ukáže, že přání jejich nelze včleniti do vzájemných práv a povinností, kterým se říká právní řád.

Konečně jisté i závist pro moc práva jest příčinou výtek, právníkům činěných. Právník však vždy musí věřiti ve spravedlnost; jeho víra musí býti aktivní, t. j. musí jednatí vždy po právu a tak udržetí to, co má společnost nejdražšího — právní řád. Dr. Jindřich.

L' Institut Universitaire de Hautes Etudes Internationales. Vysoká škola s tímto názvem byla právě zřízena v Ženevě a zahájila 20. října svůj první semestr. V jejím čele stojí pětičlenný správní sbor a jest rozdělena ve tři obory: otázky právní, politické a hospodářské. Program pro studijní rok 1927/28 uvádí trojí druh přednášek: kursy celoroční, kursy a rozpravy o mezinárodních organizacích. (W. Rappard: Společnost národů, její organizace a dílo. F. Maurette: Sociální problémy a Mezinárodní organizace práce) a příležitostně přednášky o speciálních otázkách (profesoři téměř všech světových uni-

versit a řada vynikajících osobností v mezinárodní politice činných). Přednášky a seminární cvičení (Cours et Conférences) celoroční ohlašují členové učitelského sboru Institutu: P. M a n t o u x: Studie novodobých mírových smluv; Současné politické problémy a Společnost národů. E. B o r e l: Formy smířčoho řízení a mezinárodní spravedlnost; Právo diplomatické. M. E a s t m a n: Hospodářské problémy dneška a ženevská hospodářská konference; Mezinárodní obchod a celní politika za posledních sto let. Každému z uvedených předmětů bude věnována týdně 1 hodina přednášek a 1 hodina rozprav v semináři. Každý posluchač musí mimo to poslouchati ještě určitý počet týdenních hodin na přednáškách ženevské university. K účasti na všech pracích Institutu budou připuštěny osoby s úplným vzděláním právnickým, národohospodářským neb historickým. Za řádné posluchače budou přijaty na základě svých akademických hodností (doktor, inženýr, magister iuris, a pod.) neb na průkaz absolutoria tomu se rovnajícího (od nás na př. právníci s třemi státními zkouškami). Mimo ně mohou býti přijaty i osoby jiné, ale pouze posluchači gra. duovaní mohou po předložení samostatné vědecké práce schválené profesorem příslušného oboru a ředitelem dosáhnouti diplomu Institutu. Studijní doba pro tyto posluchače je jednoletá, poplatek za přijetí 100 franků švýcarských za semestr, za vystavení diplomu 100 franků. Titulem je licenciát mezinárodních věd politických: »Licence ès Sciences politiques, mention Etudes internationales«, a uděluje ho universitní senát na základě dobrozdání smíšené komise, složené ze zástupců Institutu a faktorů právnické, věd hospodářských a sociálních a filosofické. Doktorátu Institut sám sice neuděluje, ale posluchači jeho, dosáhnouví licenciátu mezinárodních věd politických mohou dosíci hodnosti doktora ženevské university na základě podané disertace, kterou může býti za jistých podmínek i pojednání podané Institutu.

Třebaže toto nové vysoké učení úzce spolupracuje s ženevskou universitou, přece jest ústavem úplně samostatným. Náklady spojené s jeho vydržováním jsou hrazeny jednak ročními subvencemi z nadace L. S. Rockefellera, jednak z příspěvků ženevského kantonu a švýcarské konfederace. K. Gerlich.

Prvá zemská výstava české samosprávy uspořádána byla v rámci zdařilé výstavy severních Čech v Mladé Boleslavi od 19. června do 31. t. r. Ve třech oddílech, totiž zemském, okresním a obecním podařilo se pořadatelstvu, v němž zastoupen byl jak zemský spr. výbor, tak i Svaz okresů a Svaz měst, jakož i jednotlivé okresy a obce, shromáždit šťastným způsobem doklady o působnosti naší samosprávy, jakož i o velikém jejím rozvoji za uplynulých 60 let jejího trvání. Výstava měla jednak shromáždit vše, co dokumentovati by moňlo dosavadní zkušenosti naší samosprávy, a to za účelem poučení samosprávných pracovníků volených i úředních, jednak názorně poučiti širokou veřejnost, zejména politickou, o velikých úkolech samosprávy, vysvětlujících zvýšená břemena, vyžadovaná na poplatnictvu. Cíle tohoto bylo téměř plně dosaženo, uvází-li se téměř půlmilionová návštěva výstavy, řada důležitých samosprávných sjezdů, jakož i obsáhlé referáty našeho denního tisku. Nutno jistě souhlasiti s projevem předsedy zem. spr. výboru J. Crhy, oceňujícím zejména onu neviditelnou práci samosprávných činitelů ze všech vrstev našeho lidu, kárající však zároveň veškeré ony neutěšené zjevy, které v prvých popřevratových letech dobrému jménu samosprávy značně škodily. Veliké dílo české samosprávy ocenili ostatně i naši zákonodárci, věnovavše jí v důvodové zprávě k zákonu o reformě polit. správy vřelé uznání. Jest si jistě jen přáti, aby i budoucí naše samosprávné sbory okresní i zemské sepjaté úzce s qřady politickým, důstojně pokračovaly v díle dosavadním. O výstavě vydán byl podrobný popis jednateltem Drem Jos. Klimentem. —jkt.—

Nové trestní právo Sovětského Ruska. Prof. P. J. Ljublinskij z Leningradu podal v »Zeitschrift für Ostrecht« (I. 3.) nástin nového trestního práva v Rusku. Přetvoření bývalé RSFSR. v SSSR. byla dána jednotlivým republikám možnost vydati si vlastní trestní zákony, zákonodárné orgány Svazu pak podržely jen právo vydati zásady trestního zákonodárství. Věc zprvu narážila na značné potíže, jak upravit kompetenci Svazu a jak jednotlivých republik, čili co má býti rozuměno povšečnými předpisy. Konečný resultát vyzněl kompromisem a sice tak, že povšečnými směrniciemi sluší rozuměti ony zásady, na nichž jest budovati obecnou část trestního zákoníku, což jsou pak normy pro trestní zákonodárství republik. Nový zákoník platící od 1. ledna 1927 jest proto velmi stručný, obsahuje jen 193 článků, počítáno na odstavce 235. Vr.

Ze Sbírky zákonů a nařízení. Zákonem č. 130/27 zrušen byl zákon o obstarání velkostatků (č. 32/18 Sb. z. a n.), dále § 4. zákona o mimořádných přechodných ustanoveních na Slovensku (č. 64/18 Sb. z. a n.) a § 5 zákona o pozemkovém úřadě (č. 330/19). — Č. 131/27 obsahuje vyhlášku ministerstva financí ze dne 20. července 1927, již podle §§ 233 a 234 zákona o přímých daních zřizeny daňové komise. V přehledné tabulce uvedeny vždy daňový okres, sídlo komise a počet členů. — Pod č. 132/27 publikovány byly protokoly o změnách úmluvy o Společnosti národů přijaté na druhém shromáždění Společnosti národů dne 5. října 1921. Jde tu o doplnění, resp. novou úpravu článků 4, 6, 12, 13, 15, 16 a 26 Úmluvy. — Č. 133/27: Úmluva mezi rep. Československou a rep. Řstonskou ze dne 17. července 1926 o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních. Žádosti o vydání podávají se v cestě diplomatické, dožadání o právní pomoc předá ministerstvo spravedlnosti státu dožadujícího přímo min. spravedlnosti státu dožadáného. — Č. 139/27: Dohoda mezi Českosl. republikou a Polskou republikou ze dne 15. dubna 1926 o letecké dopravě. Oba státy si vzájemně příslibují, že udělí podniku státům označenému povolení k periodickému provozu létadly nad svým územím a upravují otázky s touto dopravou související. — Vládním nařízením čís. 141/27 zrušeny byly dosavadní branné předpisy z 28. 7. 1921, č. 269 Sb. z. a n. několikrát doplněné a vydány nové. Je to obsáhlé dílo o 335 §§ech obsahující v 11 kapitolách všeobecná ustanovení, dále ustanovení o doplňování branné povinnosti, o pravidelné služební povinnosti v míru, o mimoř. služební povinnosti v míru a služební povinnosti za mobilisace a ve válce, o propuštění z branné moci, o povinnosti k hlášení, o všeob. služebních povinnostech, o příslušnosti ve věcech trestních, trestných činech uvedených v branném zákoně a o oznamování uložených trestů, o evidenci, o zvláštích úkonech za mobilisace a ve válce podle § 3. branného zákona a konečně závěrečná ustanovení. — K zákonu o silničním fondu vydáno bylo prováděcí nařízení (č. 144/27). — Pod čís. 147/27 uveřejněna byla mezinárodní opiová úmluva sjednaná v Ženevě dne 19. února 1925. Ji doplněna a zosřřena byla haagská úmluva z 23. ledna 1912 a nahrazena mezi smluvními stranami ustanovení hlavy I., III. a V. této úmluvy. Ský.

Rozhodčí komise pracovní v Číně. V některých provinciích byly zavedeny pro rozhodování pracovních sporů zvláštní komise, složené ze zástupců zaměstnanců, zaměstnavatelů, místní odbočky Kuomintangu, sdružení žen a místních úřadů. Tyto úřady také nesou všechny náklady s agendou komise spojené. Takto ustavená komise jest ústředním smířčím orgánem svého okrsku pro pracovní spory všeho druhu. Dle statutu přísluší komisi právo hlavně prověřiti revisi smluv dělníků se zaměstnavateli, které dle zkušeností nevyhovují, a rozhodovati pracovní spory na požádání jak dělníků, tak i zaměstnavatelů. Rozhodnutí komise jsou závazná pro obě strany a jich nešetření podléhá sankci. Gerlich

Z celého světa právníckého. V Rakousku 20. září se počalo s prvním čtením osnovy nového trestního zákoníka, který kromě nepatrných úchylek má značiti první etapu v unifikaci rakouského práva s německým. Proto byl první schůzi rakouské Národní rady přítomen i německý říšský ministr spravedlnosti dr. Hergt. — Podle statistiky Zemské správy politické v Čechách stouply výdaje samosprávných svazků za rok 1927 téměř o 1 miliardu Kč, v čemž ovšem započteny jsou mimořádné investice hrazené většinou půjčkami u spořitelna sociálních ústavů. — Při požáru Justičního paláce vídeňského shořela celá proslulá »Juristische Zentralbibliothek«. Protože úřední činnost jest touto pohromou velmi ochromena, byla pověřena Národní knihovna spolu s Universitní, aby z duplikátů vybavily novou knihovnu. Ca.

Výročí založení Právnícké Jednoty Ostravska a Těšínska. V těchto dnech oslavuje Právnícká Jednota Ostravska a Těšínska své výročí svého založení a přehlízejíc výsledky své práce může skutečně s uspokojením na ně patřiti. Vykonala za tu kratičkou dobu své působnosti řadu významných podniků, které jsou dokladem jejího značného rozvoje. Zvláště dlužno se tu zmíniti o debatních večerech, kde seznamovala členstvo i veřejnost s nejrůznějšími aktualitami našeho života právního, s těmito úvodními přednáškami: advokát Dr. Matouš 13. října 1926: Uznání sovětův, otázka práva mezinárodního; vládní rada Dr. Pfeifer, 10. listopadu 1926: Základy horního práva; prof. Dr. Lukáš 16. března 1927: O úkolech našeho sociálního pojištění; prezident Zemské správní komise pro Slezsko Dr. Pelc 11. května 1927: O reformě veřejné správy; univ. prof. Dr. Mildschuh 2. června 1927: Náprava znehodnocené měny. Mimo to uspořádán zdařilý společenský večer a prohlídka vítkovických železáren atd. Všechny podniky těšily se vždy velké návštěvě a pozornosti. Na nedávno konané valné hromadě byli zvoleni dosavadní osvědčení funkcionáři, z nichž starostou je opět prezident krajského soudu Dr. Šimeček, jednatelem pak Dr. Slav. Novotný. Pro nejbližší dobu chystá se cyklus přednášek univ. prof. Dra Drachovského o daňové reformě. Dr. Novotný.

LITERATURA.

Dr. Rudolf Hotowetz: Několik dat o stavu Všeobecného pensijního ústavu. Nákladem Všeobecného pensijního ústavu v Praze, 1927, fol., stran 13.— Vládní komisař Všeobecného pensijního ústavu napsal spisek tento za tím účelem, aby nesprávně orientovanou veřejnost informoval o skutečném stavu ústavu po stránce finančního hospodářství, úhrady poskytovaných drahotných přídavek a o připravované novelisaci pensijního zákona. Všeobecný pensijní ústav informuje sice pravidelně veřejnost o svém finančním hospodářství i o časových otázkách časopisem »Pensijní pojištění«, leč přece často jsou i tiskem šířeny o Všeobecném pensijním ústavu zprávy, jež zřejmě plynou z neznalosti skutečného stavu; ústav pak nemůže opravovat každou takovou zprávu již proto, že často není mu zpráva ta ani známa. Spisek tento, napsaný jistě osobou nejpovolnější, má informovat veřejnost a korigovat veřejné mínění dle skutečného stavu věci. Dr. Jindřich.

Rudolf Secký: Siroťčinec anebo rodina? Vydáno Státním nakladatelstvím v Praze, Občanské knihovny svazek 75., 1926, 8°, stran 31, cena Kč 1.50. — Autor uvažuje ve spisku tomto o tom, že rodina je základem státu a pojednává o výsledcích volné a uzavřené výchovy v cizině. Dále se zmiňuje o výchově osiřelých dětí a o rodinných koloniích České zemské komise pro péči o mládež v Čechách a o péči o děti osiřelé v Československu vůbec. Výsledkem autorových úvah je závěr, že děti mají býti vychovávány v rodině a že jiný způsob